

pačia elektros perdavimo linija. Iki atvalymo pilkapį buvo net sunku pastebėti – jo vietoje buvo ištisas krūmų sąžalynas. Pilkapio aukštis tesiekia 24–46 cm. Tyrinėjimų metu nustatyta, kad jis buvęs apjuostas 8-iomis 170–320 cm ilgio ir 100–170 cm pločio duobėmis (jų gylis 40–50 cm), užpildytomis pilka (vietomis tamsesne) žeme. Kvadratuose G–4–5, 40 cm gylyje, rasta keletas degintinių kauliukų, matyt, iš suardyto kapo. Tyrinėjimų metu jie tiksliau neidentifikuoti, nors spėjama, kad tai žmogaus kaulai. Pirminis pilkapio skersmuo siekė apie 5–6 m (iki vidinio griovių krašto). Akmenų vainiko neužfiksuota.

Povilas TEBELŠKIS

Exploration of Velianka (Žingiai) barrow cemetery in 1998

In 1998 in Velianka (Žingiai) barrow cemetery (Švenčionys district) 5 barrows were explored. In these barrows 5 cremations dating from the second half of the 1st century were found. Near some barrows (No 1, 3-5) oblong pits were found, and near to barrow No 2 ditches were found.

Vykintas VAITKEVIČIUS

PAKALNIŲ PILKAPIŲ TYRINĖJIMAI

Pakalnių pilkapynas (Vilniaus r., Buivydžių sen.; AR 1436) yra abipus kelio Nemenčinė–Buivydžiai (10/11 km), Santakos girininkijos miško kvartalo Nr. 72 Š ir kvartalo Nr. 59 P dalyse, į PR nuo Voitkevičių sodybos, Papunžos upelio slėnio pirmoje terasoje. Dabar pilkapyne yra 27 pilkapiai. Pilkapynas patenka į aktyvios ūkinės veiklos (sodybų, ryšių kabelių, elektros linijos, kelio ir pakelės) zoną, todėl tenka manyti, kad mažiausiai keletas pilkapių jau yra sunaikinti. Išlikusiųjų sampilai vidutiniškai 4–6 m skersmens, dažnai siek tiek pailgi, pvz., 5×6,5 m dydžio, suplokštėje, 0,3–0,6 m aukščio. Prie kai kurių pilkapių yra juos juosusių duobių žymių. Pilkapių sampilai pakraščiais buvo apdėti 0,3×0,4×0,2 m dydžio akmenimis, tačiau daugumas jų jau išlupinėti. Už 0,4 km į P nuo Pakalnių pilkapių 1998 m. ekspedicijos metu rasta 2-oji pilkapių grupė, kurią sudaro 40 pilkapių, savo išvaizda

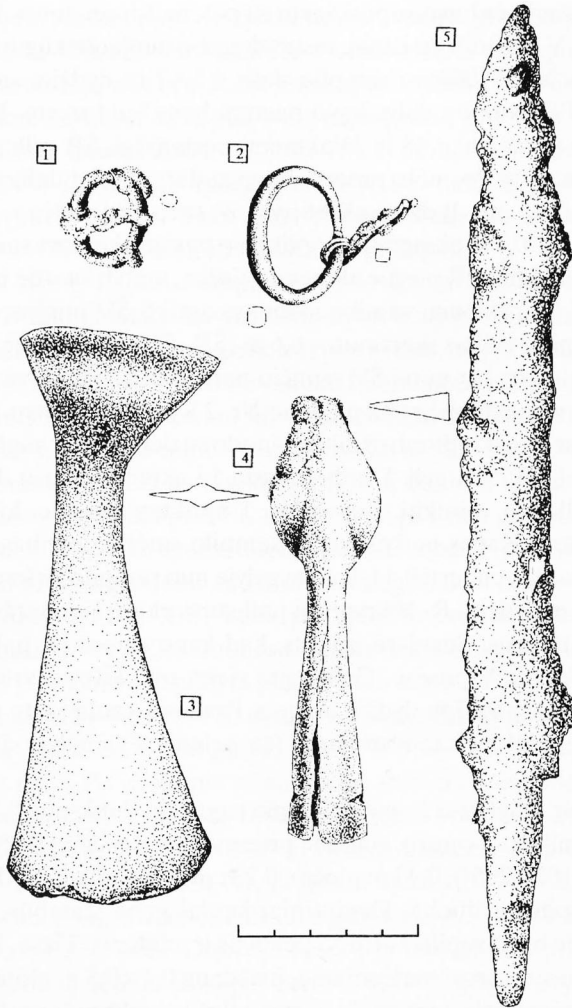
analogiškų jau aprašytiems ir tyrinėtiems 1-osios grupės pilkapiams. Keliuose geriau išlikusiuose Pakalnių 1-osios grupės pilkapiuose matyti senos lobių ieškotojų duobės. Kaip pasakojama, kasinėjant šiuos, žmonių manymu, prancūzų kareivių kapus, buvę rasta įvairių geležinių ir žalvarinių dirbinių, žmonių kaulų. LAA, (t. 3, p. 78) klaidingai nurodoma, kad iš Pakalnių į LNM yra patekę apdegusių IX–XII a. radinių. Jų kilmės vieta yra „Dobina (buv. Vilniaus–Trakų apskr.)“, bet ne Pakalniai (kitaip – Dolina, Dolnia). 1998–1999 m. Pakalniuose ištirti 7 pilkapiai.

Pilkapis Nr. 1. Išlikusi sampilo dalis $6 \times 6,6$ m dydžio, siekė 0,64 m aukštį. P ir PR sampilo dalys buvo nustumdytos buldozeriu valant sanitarinę juostą po elektros linija. Visame perkasos plote rasta, matyt, vainiko akmenų. Tik ŠR pilkapio pusėje geriau išliko vainiko fragmentas iš 26 akmenų vienoje eilėje, vietomis krautų vienas ant kito, vidutiniškai $0,25 \times 0,3 \times 0,24$ – $0,26$ m dydžio. Akmenų vainiko vidinis skersmuo – 4,8 m (ŠV–PR). Š ir P pilkapio pusėse, už vainiko, rastos netaisyklingų formų duobės, o V ir R pusėse – pailgos. Š duobė skyrė pilkapius Nr. 1 ir Nr. 2 bei į ŠV nuo jų esantį netyrinėtą pilkapį. Ištirta $2,15 \times 2,4$ m dydžio duobės dalis. Duobė nelygiu, lėkštu dugnu, užpildyta pilkai juodu smėliu su smulkiais degėsiais ir siekė 0,22 m gylį. Prie duobės ŠR krašto, 0,73 m į V nuo pilkapio Nr. 2 vainiko, rastas pavienis degintinis kaulas. P esančios duobės ribos sunkiai išsiskyrė, ji užėmė $1,8$ – 2 m skersmens plotą, buvo užpildyta pilkai juodu smėliu. Duobės dugne rasta 17 vidutiniškai $0,15 \times 0,2 \times 0,08$ m dydžio akmenų. Pilkapio V pusėje ištirta 2 m ilgio Š–P kryptimi, 0,8 m pločio viršuje ir $0,24$ – $0,28$ m dugne, 0,38 m gylio duobės dalis. Po viršutiniu pilkai juodu smėliu su smulkiais degėsiais sluoksniu duobė buvo užpildyta rudu priesmėliu. Įvairiame duobės gylyje rasta 12 vidutiniškai $0,2 \times 0,2 \times 0,08$ m dydžio akmenų. R pusėje aptikta duobė skyrė pilkapius Nr. 1 ir Nr. 2. Ištirta apardytos $1,6 \times 2,6$ m dydžio, ŠV–PR kryptimi pailgos duobės dalis. Jos gylis siekė 0,39 m, ji buvo užpildyta juodu smėliu su degėsiais. Duobėje rasta į ją nuslinkusių pilkapio Nr. 1 vainiko akmenų. Į R nuo pilkapio centro, 0,67 m gylyje, išryškėjo pilkai juodu smėliu užpildyta degintinio kapo duobė. Ji buvo įkasta į žemę, o jos viršus, atrodo, sutapo su pilkapio pagrindo sluoksniu. Duobė 1,18 m ilgio R–V kryptimi (105° – 285°), 0,55 m pločio viršuje ir $0,25$ – $0,27$ m dugne, 0,19 m gylio, dubens formos pjūvyje. Degintiniai kaulai gana stambūs, į kapo

duobę iš laužavietės buvo supilti kartu su pelenais ir anglimis. Kiek arčiau kapo duobės V krašto, tarp kaulų, rastas dvigubo nupjauto kūgio verpstukas.

Pilkapis Nr. 2. Išlikusi sampilo dalis $6,5 \times 7$ m dydžio, siekė 0,53 m aukštį. P ir PR sampilo dalys buvo nustumdytos buldozeriu. Iš ŠR ir PV pilkapį supo gerai išlikę 48 ir 23 akmenų puslankiai. ŠR pilkapio pusėje, vainiko vidinėje ir išorinėje pusėse, buvo sudėti gana dideli, vidutiniškai $0,3 \times 0,35 \times 0,15$ m dydžio akmenys, o tarp šių cilių – mažesni, $0,15 \times 0,2 \times 0,08-0,1$ m akmenys. PV pilkapio pusėje akmenys sukrauti viena eile, vienas ant kito. PR pusėje akmenų vainiką, matyt, suardė buldozeriai, tačiau kodėl tik pavieniai vainiko akmenys aptikti ŠV pusėje, nėra aišku. Akmenų vainiko vidinis skersmuo – 6,6 m (ŠR–PV). PV pusėje pilkapį Nr. 2 nuo pilkapio Nr. 1 ir nuo į ŠV esančio netirto pilkapio skyrė minėtosios duobės. Dar viena duobė rasta pilkapio Nr. 2 Š pusėje. Ji buvo $1,89 \times 2,9$ m dydžio, pailga R–V kryptimi, užpildyta juodo su degėsiomis ir anglimis smėlio suoksniumi, siekė 0,79 m gylį. Duobėje rasta 14 akmenų, kurių dalis, matyt, priklausė pilkapio vainikui. Kapas Nr. 1 aptiktas sampile, kiek į P nuo pilkapio centro. Kapas neišsiskyrė iš sampilo smėlio, jo ribas žymėjo tik degintiniai kaulai, paberti $0,44-0,46$ m gilyje nuo sampilo viršaus, maždaug $0,6-0,8 \times 1,8$ m dydžio, R–V kryptimi pailgame plote. Kaulų rasta nedaug, jie nelabai stambūs. Susidarė įspūdis, kad kapo ribose jie paberti trimis saujelėmis Š, R ir V pusėse. Galbūt jas vieną nuo kitos skyrė ir viduryje buvęs $0,18 \times 0,28 \times 0,27$ m dydžio akmuo. Pavienių kaulų rasta dar ir $0,57-0,68$ m gilyje, šiek tiek tamsesniame (su pelenais?) smėlyje. Įkapių kape neaptikta.

Kapas Nr. 2 aptiktas žemiau pilkapio pagrindo sluoksnio. $0,74$ m gilyje, kiek į Š nuo pilkapio centro, rudame priesmėlyje, išryškėjo $0,88$ m ilgio R–V kryptimi ($105^{\circ}-285^{\circ}$), $0,43$ m pločio, $0,23$ cm gylio, pilkai juodu smėliu su degėsiomis užpildyta duobė. Degintiniai kaulai gana stambūs, į duobę iš laužavietės jie buvo supilti kartu su pelenais ir anglimis. Tiesa, kaulai, kaip ir įkapės, koncentravosi mažesniame, maždaug $0,4 \times 0,5$ m plote, duobės R pusėje. Duobės viršuje, tarp kaulų, rastas geležinis sukorodavęs kovos peilis. Į PV nuo jo gulėjo geležinė sukorodavusi sagtelė. Giliau, po peilio smaigaliu, rasta žalvarinė ovalo formos diržo sagtis, o į R nuo tos vietos, kur gulėjo peilis – perdegęs siauraašmenis pentinis kirvis. Giliau, po kirvio pentimi,

Pav. 21. Pakalniškų pilkapiio Nr. 2 degintinio kapo Nr. 2 radiniai: 1 – geležinė sagtelė, 2 – žalvarinė sagtis, 3 – geležinis kirvis, 4 – geležinis ictigalis, 5 – geležinis peilis.

Fig. 21. Finds from inhumation No 2 of Pakalniškės barrow No 2: 1 – small iron buckle, 2 – brass buckle, 3 – iron axe, 4 – iron spearhead, 5 – iron knife.

gulėjo apdegęs ietigalis (21 pav.).

Pilkapis Nr. 3. Išlikusi sampilo dalis 5,5×7,5 m dydžio, siekė 1,03 m aukštį. Pilkapio ŠV pusė sunaikinta rekonstruojant kelią ir įrengiant jo sankasą. Visame perkasos plote rasta pavienių, matyt, vainiko akmenų. ŠR ir Š pusėse išliko vienas ant kito krautų, vidutiniškai 0,15×0,2×0,13 m dydžio akmenų vainiko fragmentų. Š pusėje vienas iš akmenų skyrėsi savo dydžiu. Tai raudonos spalvos, 0,65×0,9×0,4 m dydžio granitas. Akmenų vainiko vidinis atstumas – 7–7,2 m (ŠV–PR). Iš Š, P ir V pusių pilkapį supo pailgos duobės. Š ir V duobių dalys atsidūrė po keliu, todėl buvo tik iš dalies iširtos. Iširta 1×3,9 m dydžio, Š–P kryptimi pailgos duobės pilkapio V pusėje dalis. Nustatyta, kad 0,22–0,24 m gylio, lėkšto dubens formos pjūvyje duobė buvo užpildyta pilkai juodu smėliu su degėsiiais ir anglimis. Joje rasti ir 4 akmenys. Š pusėje iširta juodu smėliu su degėsiiais ir anglimis užpildytos, 2,2×3,2 m dydžio, R–V kryptimi pailgos, 1,17 m gylio duobės dalis. Duobės pakraščiuose, taip pat jos dugne rasta 14 akmenų, vietomis gulėjusių vienas ant kito. P duobė į galus siaurėjo, 1,9×5,3 m dydžio, pailga R–V kryptimi, 0,64 m gylio, užpildyta pilkai juodu smėliu su degėsiiais ir anglimis. Jos dugne rasta 16 akmenų, vietomis gulėjusių vienas ant kito.

0,25–0,27 m gilyje, pilkapio centre, sampilo smėlyje, išryškėjo pilkai juodu smėliu su degėsiiais užpildytos kapo duobės viršus. Duobė buvo 1,36 m ilgio R–V kryptimi (110°–290°), iki 0,94 m pločio viršuje, 0,64 m – apačioje. Duobės apatinė dalis susiliejo su pilkapio pagrindo – pilkai juodo smėlio sluoksniu, galbūt buvo kiek jame įgilinta. Sudeginti kaulai gana stambūs, jie kartu su pelenais ir anglimis iš laužavietės buvo paberti plačiai už kapo duobės ribų, bendrame (įskaitant kapo duobę) 1,4×3,2 plote, pailgame ŠV–PR kryptimi. Šiame plote, prie kapo duobės V krašto, 0,39 m gilyje, tarp kaulų, rasta geležinė diržo sagtis B formos priekine dalimi.

Pilkapis Nr. 4. Išlikusi 3,1×4,8 m dydžio sampilo dalis siekė 0,63 m aukštį. Pilkapio PR dalis sunaikinta tiesiant telefono kabelį 7 dešimtmetyje. Visame perkasos plote rasta pavienių, matyt, vainiko akmenų. Tik Š pilkapio pusėje geriau išliko vainiko fragmentas iš 6 vidutiniškai 0,25×0,3×0,24–0,26 m dydžio akmenų vienoje eilėje. Akmenų vainiko vidinis skersmuo – 4,5–4,6 m (ŠR–PV). ŠR ir PV pilkapio pusėse aptikta duobių (patikrinti, ar jų būta ŠV ir PR pusėse, nefeido ryšių kabelio trasa ir kelio sankasa). ŠR

duobė 1,7×2,6 m dydžio, pailga ŠV–PR kryptimi, dubens formos dugnu pjūvyje, siekė 0,74 m gylį, buvo užpildyta juodu ir pilkai juodu smėliu su degėšiais. PV duobė – 2,1×4 m dydžio, pailga ŠV–PR kryptimi, dubens formos dugnu pjūvyje, siekė 0,52 m gylį, užpildyta juodu smėliu su degėšiais, anglimis bei vidutiniškai 0,2×0,2×0,11–0,15 m dydžio akmenimis. Duobės ŠR krašte rastas pavienis degintinis kaulas. Pastarąją duobę nuo pilkapį Nr. 5 iš ŠV juosusios duobės skyrė 3,2 m atstumas. Pilkapyje kapo nerasta. Tenka manyti, kad degintinis kapas buvo įrengtas jau sunaikintoje pilkapio dalyje.

Pilkapis Nr. 5. Išlikusi sampilo dalis 2,8×6,4 m dydžio, siekė 0,57 m aukštį. Sampilo PV dalis sunaikinta tiesiant telefono kabelį. Š, V ir P pilkapio pusėse rastos vainikai priklausiusių, iš pažiūros netvarkingos akmenų sankaupos. P dalyje išliko ir nesuardyto vainiko fragmentas: dideli, vidutiniškai 45×0,5×0,4 m dydžio, pailgos formos akmenys čia buvo sudėti galais vienas prie kito ir sudarė vidinę vainiko akmenų eilę. Už jų, vainiko išorėje, buvo dar keliolika mažesnių, tarsi nuslinkusių žemyn akmenų. Akmenų vainiko vidinis skersmuo – 5,2 m (ŠR–PV). ŠV pusėje už akmenų vainiko aptikta 1,4–1,6×3,4 m dydžio duobė, pailga ŠV–PR kryptimi, dubens formos dugnu pjūvyje. Ji siekė 0,42 m gylį, buvo užpildyta juodu smėliu su degėšiais bei anglimis. (Patikrinti, ar būta duobių ŠR ir PV pusėse, neleido ryšių kabelio trasa ir kelio sankasa.) Degintinis kapas aptiktas pilkapio centre. 0,39 m gilyje, gelsvame sampilo smėlyje su pavieniais smulkiais degėšiais, išryškėjo pilkai juodu smėliu su degėšiais užpildytos kapo duobės viršus. Duobė beveik apskrita, 0,78×0,84 m dydžio, pjūvyje buvo 0,85 m pločio viršuje ir 0,65–0,7 m – apačioje. Duobės apatinė dalis susiliejo su pilkapio pagrindu – pilkai juodo smėlio – sluoksniu. Pjūvyje šiame sluoksnyje, 0,91–0,93 m gilyje, buvo galima įžiūrėti nežymų pagilėjimą – kapo duobės dugną, todėl galima manyti, kad duobė buvo nežymiai įgilinta į pilkapio pagrindą. Paminėtina, kad kaulai kartu su pelenais ir anglimis iš laužavietės buvo paberti ir plačiau už kapo duobės ribų, bendrame (įskaitant kapo duobę) 1,3×1,5 m plote, pailgame ŠV–PR kryptimi. Įkapių kape nerasta.

Pilkapis Nr. 6. Iš eroduojančio kelio šlaito kyšojo keli pilkapio vainikai priklausę akmenys. Tyrinėjimų metu aptiktas 21 akmenų vainiko fragmentas. Ant didelių, vidutiniškai 0,3×0,45×0,2 m dydžio akmenų buvo sukrauti mažesni, vidutiniškai 0,15×0,2×0,18–0,2 m akmenys. Į PR nuo šio vainiko

fragmento aptikta 1,48–1,52×5,8 m dydžio, ŠR–PV kryptimi pailga, 0,46–0,58 m gylio duobė, užpildyta pilku smėliu su degėsiiais. Joje rasti 5 akmenys, matyt, priklausę vainikui. Pagrindinė – didžioji pilkapio Nr. 6 dalis sunaikinta rekonstruojant kelią 7 dešimtmetyje. Vietos gyventojų prisiminimu, darbų vykdytojas Sinkevičius pasakodavo, kad būtent šioje vietoje kelininkai radę „išdėliotų akmenų“ ir „kardą“.

Pilkapis Nr. 7. Rastas 3 dešimtmetyje įkurtos Voitkevičių sodybos kieme. Jo sampilas ilgainiui buvęs nuskleistas, iš žemių kyšojo tik 19 vainiko akmenų. Tyrinėjimų metu aptiktas gerai išlikęs 128 akmenų vainikas. Kiek suardytos tik P–PV ir R jo dalys. Vainikui naudoti vidutiniai, 0,19×0,22×0,15 m dydžio ir didesni, 0,27×0,33×0,22 m dydžio akmenys, krauti dviem cilėmis. Š pusėje išorinė vainiko akmenų cilė sukrauta kiek žemiau už vidinę. Tarp vainiko akmenų rastas apverstas akmuo, kuris buvęs pradėtas naudoti kaip trinamųjų girnų lovys, tačiau vėliau paliktas (matyt, dėl netinkamos geologinės struktūros). Akmenų vainiko vidinis dydis – 5,4 m (PV–ŠR) ir 6,1 m (ŠV–PR). Š pusėje už vainiko aptikta 0,7×1,6 m dydžio, ŠV–PR kryptimi pailga, 0,35 m gylio duobė, užpildyta pilku smėliu su degėsiiais. Jos dugne rasti 2 akmenys. ŠV pilkapio pusėje, už vainiko, buvo 1,68×3,1 m dydžio, 0,86 m gylio, PV–ŠR kryptimi pailga duobė, užpildyta pilku smėliu su degėsiiais. Joje rasta 12 akmenų, kai kurie jų, atrodo, priklausę vainikui. Vainiko viduje, pilkapio pagrindo lygyje, aptikta tik apie sodybos egzistavimą bylojančių griuvenų, degėsių sluoksnių. Giliau, 2–2,5 m skersmens plote, buitinių šiukšlių būta ir daugiau. Tik pasibaigus šiam sluoksniui, 0,93 m giliau vainiko pagrindo lygio, arčiau pilkapio ŠR krašto, įžemyje, išryškėjo griautinio kapo duobės kontūras. Kapo Nr. 1 duobė 0,82–0,94×1,8 m dydžio, orientuota ŠV–PR kryptimi (325°–330°), šiek tiek platesnė PR gale. ŠR ir PV duobės dalyse, išilgai duobės buvo galima įžvelgti karsto kontūro linijas. Atstumas tarp jų – 0,55 m. R. Jankausko duomenimis, kape palaidotas 6±2 metų vaikas. Griaučiai sunykę, vaiko kojų (?) srityje rastas sukorodavęs peilis nulūžusia įtvara, po juo – geležinis, trikampio formos apkalas nuo makštų, o prie smakro, dešinėje – žalvarinis, keturkampio formos žiedelis. 0,95 m gylyje, lygiagrečiai šiam kapui, už 0,66 m į PV nuo jo, išryškėjo kapo Nr. 2 duobės kontūras. Kapo Nr. 2 duobė 0,7×1,8 m dydžio, orientuota ŠV–PR kryptimi (griaučiai orientuoti 305°). PV duobės dalyje, išilgai duobės,

buvo galima įžvelgti karsto kontūro liniją. Kape palaidotas 9 ± 2 metų vaikas. Griaučiai labai sunykę. Išliko tik vario priemaišų įkapėse užkonservuotos kaukolės dalys ir kai kurie kaulai. Prie smilkinių, kairėje ir dešinėje, rasta po 3 žiedinius antsmilkinius. Po kaklo ir krūtinės slanksteliais – ant lininio siūlo suverta karolių ir pakabučių apvara (iš jos padėties kape matyti, kad ji puošė galvą ar plaukus), kurią sudarė 2 gintaro, 7 emalio, 15 stiklo (aukso ir perlamutro spalvos) karolių, 4 žalvariniai kibirėlio formos pakabučiai, 4 cilindriškai ir 3 įvijėlės. Mirusiosios kairiajame šone, prie alkūnkaulio, galais į viršų rasta $5,8 \times 6,3$ cm dydžio pasaginė emaliuota segė įgaubto trikampio pjūvio lankeliu. Lankelis galuose baigiasi 1,85 ir 1,91 cm skersmens apskritimais, užpildytai raudonu emaliu. Ties lankelio viduriu yra stačiakampio formos, $1,38 \times 1,88$ cm dydžio nežymus iškilimas, užpildytas smėlio spalvos emaliu. Ant segės lankelio išliko ir sunykusio geležinio liežuvėlio fragmentas. Restauravimo metu (radinius restauravo M. Glemžienė) nustatyta, kad sege buvo susegtas išdirbtos odos apsiaustas ar skraistė. Be to, prie segės rasti 6,4 cm ilgio gerai išdirbto, 2,4 cm pločio odinio dirželio bei austro vilnonio audinio fragmentai. Virš odos skiautės užsikonservavo ir nedidelis medžio gabalėlis, kuris, galimas dalykas, liudija, kad mirusioji buvo palaidota karste.

Pakalnių pilkapio Nr. 7 griautiniai kapai datuojami C_3 -D periodu (350–450 m.). Pilkapiuose Nr. 1, 2, 3 ir 5 aptikti degintiniai kapai priklauso V–VII a. (tiksliau datuojamas pilkapio Nr. 2 kapas Nr. 2 turėtų būti skiriamas V a. pab.–VI a.).

Vykintas VAITKEVIČIUS

Exploration of Pakalniai barrows

In 1998-1999 LIH explored 7 destroyed Pakalniai barrows (Vilnius district). The barrows were inside of stone circles, behind the circles there were one or several usually oblong pits filled up with the ground with charred wood particles and stones. In the centres of the barrows the cremations were made with the burials items of the 5-7th century (barrows 1, 2 (burial No 2), 3) or without them (barrow No 2 (burial No 1), 5). In barrow No 7 two inhumations of children were found. In burial No 2 a girl of 9 ± 2 years old with rich burials items dating from C_3 -D period (350-450) was found. The burial items were ring-like temple ornaments, glass and enamelled and amber beads, brass bucket-shaped pennants, cylinders, a spiral necklace and a penanular enamelled brooch.

Vykintas VAITKEVIČIUS

SKERSABALIŲ I PILKAPIŲ GRUPĖS TYRINĖJIMAI 1999 M.

Skersabalių I pilkapių grupė (AR 1443) yra 0,6 km į R nuo Skersabalių geležinkelio stoties (Vilniaus r., Bezdonių sen.), Santakos girininkijos miško kvartaluose Nr. 46–48. Grupėje 24 pilkapiai, išsidėstę lygumoje, 0,4 km ilgio plote, pailgame PR–ŠV kryptimi. Pilkapiai įvairaus dydžio, vidutiniškai 6–8 m skersmens, 0,5–0,8 m aukščio, su juos juosiančių griovių žymėmis ir atskirais atvejais – iš sampilų kyšančiais pavieniais akmenimis. Keli didžiausi pilkapiai (ŠV ir PR pilkapyno dalyse) yra 15–18 m skersmens, siekia 1,5 m aukštį. Centrinėje pilkapyno dalyje ypač gerai matomos pilkapius supusių duobių žymės. Duobės čia siekia 0,6–0,8 m gylį, tarp jų žymūs buvę tarpai – „praėjimai“. Keletą pilkapių apardė lobių ieškotojai. Pasakojama, kad švedų kapais laikomus pilkapius kasinėję vietos gyventojai rado geležinių dirbinių. Už 0,25 km į PR nuo I pilkapių grupės yra II pilkapių grupė (AR 1605). Šioje grupėje 5 ardomi V–VII a. pilkapiai tyrinėti 1997 m. (žr. *ATL 1996 ir 1997 metais*, p. 165–168). Maždaug už 0,3–0,4 km į V nuo Skersabalių I pilkapių grupės, pagal pasakojimus, būta viduramžių laikotarpio kapinyno, kuris nukastas pokario metais pradėjus veikti žvyro karjerui.

1999 m. ištirtas pilkapis Nr. 1 (pagal pilkapyno planą – Nr. 5) buvo pilkapyno PR dalyje, miško kvartale Nr. 48. Jį ardė kvartalinė linija, skirianti kvartalus Nr. 47 ir 48. Išlikusi sampilo dalis buvo 5,5×9 m dydžio, siekė 0,52 m aukštį. Į PR nuo šio pilkapio matoma užslinkusios duobės žymių. Tirtojo pilkapio sampilas supiltas iš geltono smėlio su žvyringais intarpais ir smulkiais akmenėliais. 0,62–0,64 m gylyje aptiktas 8–12 cm storio juodos degėsingos žemės sluoksnis – pilkapio pagrindas, kuris iš viršaus buvo užpiltas plonu, vidutiniškai 2 cm storio, žvyro sluoksniu. Degėsingos žemės sluoksnis užėmė 5–5,2 m skersmens plotą, kurią iš ŠR ir ŠV supo gerai išlikę 17 ir 28 viena eile krautų akmenų puslankiai. Akmenys, iš kurių sukrauti šie puslankiai, vidutiniškai 0,2×0,25×0,1–0,13 m dydžio. Š pusėje (tarp šių puslankių) būta 4 akmenų, kurie, matyt, priklausė pilkapio vainikui, PR pusėje – 8, PV – 1 ir P – 8 akmenų. P pusėje vienas iš akmenų skyrėsi savo dydžiu. Tai melsvos su baltais intarpais spalvos, 0,7×0,53×0,42 m dydžio granitas. Akmenų vainiko vidinis skersmuo – 6,8–7 m (R–V).